

• Enabygdens miljömål – Siktat mot framtiden •

ENABYGDENS MILJÖMÅL 2010-2015

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2009-11-17

Enabygdens Miljömål 2010-2015.

Enköpings kommun ska vara en föregångare inom miljöområdet. Sedan länge har det funnits en helhetssyn inom miljöområdet som bland annat visat sig genom satsningar inom energi och avlopp. Satsningarna har resulterat i minskad näringsbelastning till Mälaren samt mer el och värme från förnybara energikällor. Eftersom Enköpings kommun är medlem i Sveriges ekokommuner var det naturligt att till kommunens lokaler och verksamheter välja el märkt Bra Miljöval.

Enköpings kommun – framåt ska vi

Enköpings kommun har ett strategiskt bra läge i Mälardalsregionen. Flera större trafikstråk löper genom kommunen och det är lätt för människor och varor att nå sin destination. Inom Enköpings kommun är entreprenörskapet viktigt vilket syns genom att mer än 4000 företag valt att verka inom kommunen. Vissa av företagen arbetar inom jordbruksnäringen vilket tydligt märks i landskapsbilden. Viljan som finns inom kommunen om att nå mål och ständigt utvecklas kan vara en av anledningarna till att Enköpings kommun haft en mycket god tillväxt under flera år i följd.

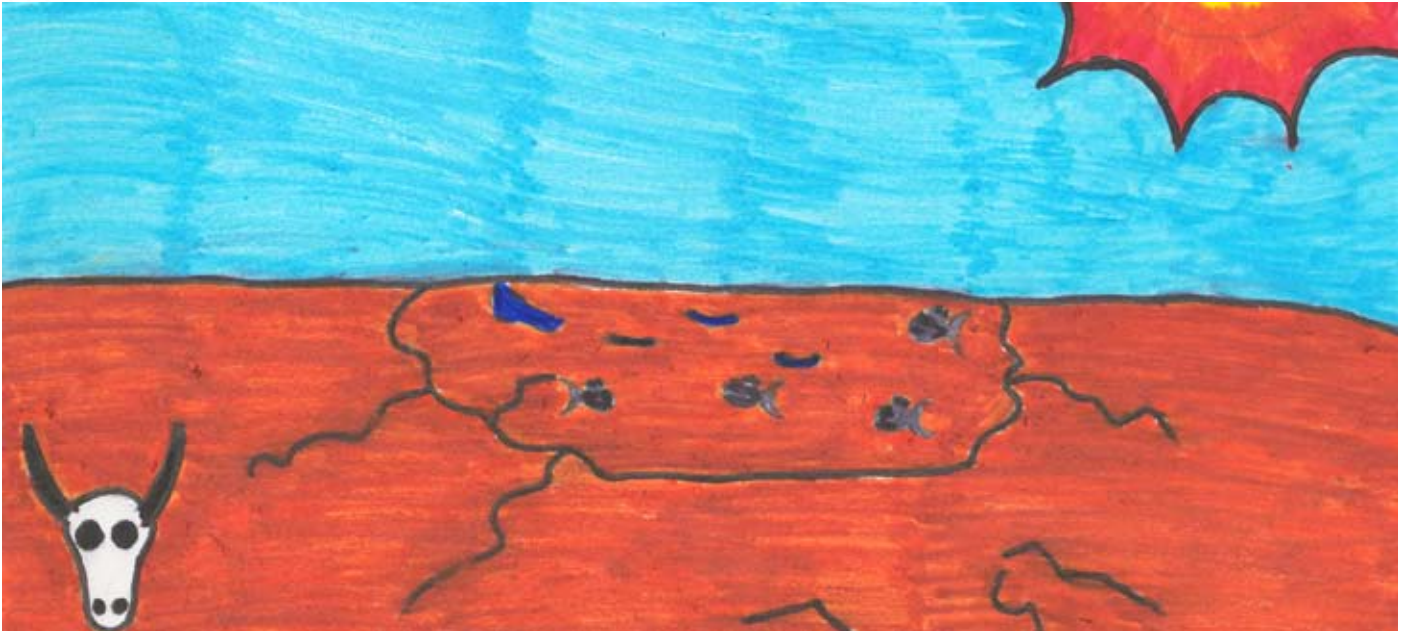
Miljöpåverkan måste minimeras

Utsläpp från transportsektorn tillsammans med markföroreningar och övergödning av våra vattendrag är några av de miljöproblem vi står inför. För att Enköpings kommun ska fortsätta vara en attraktiv kommun att leva och verka i måste miljöpåverkan minimeras.

Enabygdens miljömål – målsättningen för hållbarhet

Enköpings kommun har valt att formulera 12 lokala miljömål, Enabygdens miljömål, som går i linje med Sveriges nationella miljömål men med en lokal anpassning. Miljömålen tar avstamp från Enköpings kommuns Vision 2015 där kommunen ska vara det gröna livsrummet där samhällsutveckling och infrastruktur utgår från ett hållbarhetsperspektiv för att inte äventyra tillvaron för kommande generationer.

Emelie Carlsson, Västerledsskolan

Begränsad klimatpåverkan

Det förändrade klimatet är en miljöfråga som är viktig att belysa både lokalt och globalt. I Sverige är det bensin, diesel och eldningsolja som ger störst utsläpp av växthusgaser. Transporter tillsammans med jordbruk släpper ut mest klimatpåverkande gaser inom just Enköpings kommun.

Globalt har medeltemperaturen ökat med en halv grad de senaste hundra åren. En del av ökningen beror på naturliga orsaker, men det mesta är vi människor skyldiga till. Om dagens utsläpp av växthusgaser fortsätter i samma takt kommer medeltemperaturen i Norden att öka med tre till fyra grader under de kommande hundra åren.

Ökad medeltemperatur kan leda till flera obehagligheter; fler stormar och översvämningar, torra som breder ut sig över större områden och glaciärer som smälter i högre takt. Och det är bara några av de klimatförändringar vi har att se fram emot.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska vara koldioxidneutralt till år 2050.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet uppnås.

Razmus Harrysson, Munksundsskolan

Frisk luft

Sveriges luftkvalitet har blivit bättre under de senaste decennierna tack vare hårdare lagkrav och tekniska framsteg. Höga halter av hälsoskadliga ämnen förekommer dock fortfarande runt om i landet, särskilt i starkt trafikerade gaturum och i områden med småskalig vedeldning.

Transport- och energisektorn står för en stor del av föroreningarna som kommer både från källor inom närområdet och från andra regioner.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Utsläppen av föroreningar, som till exempel kvävedioxid, marknära ozon, flyktiga organiska ämnen, partiklar etc, till luften ska begränsas till nivåer som inte orsakar fara för människors hälsa eller skadar djur, växter och kulturvärden.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Theodor Lindberg, Lillkyrkaskolan

Bara naturlig försurning

Utsläppen av försurande ämnen påverkar både miljö och hälsa negativt. En del växt- och djurarter klarar inte av den sura miljön och det sura nedfallet sliter även på byggnader och kulturhistoriska verk. Det sura nedfallet härstammar till största del från våra grannländer. Det innebär att Sveriges utsläpp i sin tur till stor del påverkar våra grannländer.

Det som förorsakar försurningen är utsläpp från transporter, energianläggningar, industri och jordbruk. Svaveldioxid, kväveoxider och ammoniak är de ämnen som har störst betydelse för försurningen. Vår kommun har däremot en berggrund som naturligt innehåller mycket kalk, något som gör att marken klarar av högre halter av försurande ämnen.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Mark och vatten ska inte försuras genom nedfall av föroreningar eller av markanvändning. Nedfallet av försurande ämnen ska inte öka slitaget på kulturföremål och byggnader.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska heller inte öka korrosionshastigheten i tekniska material eller kulturföremål och byggnader.

Julia Olesjö, Örsundsbro skolan

Giftfri miljö

Det saknas fortfarande mycket kunskap om vad det är för egenskaper hos kemikalier och föroreningar som påverkar människors hälsa och miljön. En del ämnen vet man är giftiga för människor, djur och växtlighet andra är man mer osäker på.

Hittills har mer än 12 000 kemiska ämnen som ingår i olika produkter registrerats i Kemikalieinspektionens produktregister. Osäkerheten är stor om hur många okända ämnen som kommer in i Sverige via importerade varor. Ytterligare kemiska ämnen bildas oavsiktligt i industriella processer.

Det är när kemiska produkter, varor och byggnader med mera tillverkas, används och skrotas som de kemiska ämnena kommer ut i miljön. Några procent av Sveriges befolkning har t ex för höga halter av kadmium i njurarna. PCB och bromerade flamskyddsmedel förekommer i kvinnors bröstmjölk. Cirka en miljon svenskar har besvär kopplade till kemiska ämnen i inomhusmiljön. På vissa platser, t ex där industrier och bensinstationer har legat, finns det särskilt stora mängder föroreningar i marken.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Flödena och användningen av hälso- och miljöfarliga kemikalier ska fortsätta att minska. Enköpings kommun ska arbeta med att sprida kunskap och information om hur kemiska ämnen påverkar hälsa och miljö.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Linnéa Dhenstrand, Bergvretenskolan

Ingen övergödning

Övergödning drabbar både mark och vatten. Övergödda marker gör också att ekosystemen på land förändras.

Utsläpp av fosforföreningar och olika kväveföreningar ligger bakom övergödningens problematik. Fosfor och kväve förekommer naturligt i miljön, men ett överskott av näringsämnen i vattnet leder till förändringar i växt- och djursamhällen, exempelvis att sjöar växer igen eller till algbloomning. Algbloomning kan i sin tur leda till syrefria bottenar i havet, då nedbrytningen av algerna förbrukar syret i vattnet. Övergödningen kan också leda till förändringar i fiskbestånden i ett vatten så att en del arter ökar och andra minskar i antal. Nedfall av kväveföreningar över land kan leda till ökad tillväxt av skog, men också till förändringar i växtsamhällen så att vissa arter missgynnas.

Utsläppen av näringsämnen kommer från bland annat avlopp, dagvatten, avrinning från lantbruk, jordbruksmark, skogsmark men också från kvävenedfall orsakade av kväveoxider från förbränning och ammoniak från gödsel.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska arbeta för minskade utsläpp av övergödande näringsämnen till sjöar och vattendrag samt sprida kunskap och information om hur dessa ämnen kan minskas.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Fanny Torstensson, Örsundsbro skolan

Levande sjöar och vattendrag

Många sjöar och vattendrag har påverkats av tidigare sjösänkningar, vattenregleringar, torrläggning av våtmarker, uträtningar och dikningar. Dessa åtgärder har möjliggjort rationellt brukad åkermark och vunnit en del produktiv skogsmark, men det har också lett till ett biotopfattigare och artfattigare landskap. Kvarvarande värdefulla vattendrag och sjöar är därför viktiga för såväl biologisk mångfald som upplevelsevärden.

Genom EU's vattendirektiv sätts fokus på vattenförekomsternas fysiska och ekologiska kvaliteter. För Norra Östersjöns vattendistrikt har Vattenmyndigheten tagit fram förvaltningsplan och åtgärdsplan som beskriver hur man ska uppnå miljö kvalitetsnormer för sjöar, vattendrag och grundvatten.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska verka för att sjöar och vattendrag är ekologiskt hållbara och att deras livsmiljöer bevaras.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara, och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Maximilian Wennerberg, Munksundsskolan

Grundvatten av god kvalitet

Enköping har generellt sett ett bra grundvatten, men kvaliteten hotas av bland annat markanvändning, luftföroreningar och gödselhantering. Vårt grundvatten måste skyddas för att trygga den framtida dricksvattenförsörjningen.

Jordbruket bidrar till att både bekämpningsmedel och nitrat kan finnas i grundvattnet. Saltet från vintervägar påverkar både grundvattnet och ökar korrisionen i vattenledningarna.

Enköpingsåsen är mycket viktig för dricksvattenförsörjningen och måste därför vårdas. En kvalitetsförsämring skulle få stora konsekvenser för användbarheten som dricksvatten. Grundvattnet påverkar också ekosystem i våtmarker, vattendrag och sjöar.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings grundvatten ska vara hälsosamt, gott och ha ett långsiktigt skydd mot negativ påverkan.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Matilda Löfgren, Robinsonskolan

Myllrande våtmarker

Många växt- och djurarter är beroende av våtmarker som sin livsmiljö. Våtmarker är ett samlingsnamn på en mängd olika naturtyper där var och en har sina speciella förutsättningar med olika arter som är knutna till respektive naturtyp. I vår del av landet så har den ursprungliga våtmarksarealen minskat avsevärt genom sekler av dikningar och avvattningar med syfte att öka andelen skog- och jordbruksmark.

Såväl våtmarker i skogsmark som jordbruksmark har minskat så att kvarvarande våtmarkers betydelse för biologisk mångfald är stor. För att hejda förlusten av biologisk mångfald är det viktigt att våtmarkerna skyddas, återställs och i vissa fall nyanläggs.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska verka för att våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet bibehålls, samt att värdefulla våtmarker bevaras och i vissa fall återskapas och anlägga nya våtmarker.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Biniam Biemnet Baire, Rombergaskolan

Levande skogar

Antalet arter som lever i skogsmark och i träd minskar. Detta eftersom deras livsmiljöer försvinner när vi människor använder skogen som råvara. Många arter som gynnats av tidigare markanvändning missgynnas när hagmarker växer igen eller när trakthyggesbruket infördes under förra sekelskiftet. Därför måste vi ta särskild hänsyn när det kommer till hur vi använder skogen.

Utöver generell naturvårdshänsyn i skogsbruket, är naturreservat, skydd av växt- och djursamhällen och naturvårdssavtal olika sätt att värna om den biologiska mångfalden.

Vid skogsbruk måste man även ta hänsyn till och värna om kulturmiljövärden i form av fornlämningar. Likaså måste man komma ihåg att skogen används för rekreation och upplevelser, särskilt i närheten av tätorter där många människor nyttjar relativt små skogsområden.

Därför behövs långsiktiga skydd, där man bevarar gammal skog och tar hänsyn till skogens kulturvärden. Det är angeläget för att skapa levande skogar. Här i Enköpings kommun är det särskilt viktigt att bevara Mäljarlandskapets ädellövskog.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras och kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Teolinda Lewander, Rombergaskolan

Ett rikt odlingslandskap

Jordbruket och livsmedelsproduktionen är grunden för vårt samhälle. Odlingslandskapet med sina natur- och kulturmiljövärden har rötter långt tillbaka i den historiska markanvändningen. Därför är det viktigt att jordbruksnäringen kan fortsätta. Om djurhållningen minskar i omfattning påverkas den biologiska mångfalden som finns på just betesmarker. Naturvärden och kulturmiljövärden kan också hotas av rationalisering av brukningsmetoder.

För att även på längre sikt ha ett rikt odlingslandskap måste både samhället och individer samarbeta. Efterfrågan på lokalproducerade livsmedel ger förutsättningar för ett livskraftigt jordbruk i varje bygd. Efterfrågan på lokalt naturbeteskött bibehåller natur- och kulturvärden.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska verka för odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för den biologiska produktionen samt för livsmedelsproduktionen. Kommunen ska även verka för den biologiska mångfalden och de rika kulturmiljövärdena som vår landsbygd har.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Maja Brandell, Grillbyskolan

God bebyggd miljö

Den bebyggda miljön är människors hemvist, boplats och vardagsmiljö. Både inomhus- och utomhusmiljön är viktig och den omfattar såväl stad som landsbygd. Kommunen har därför en mycket viktig roll för att skapa en god bebyggd miljö som är hållbar på lång sikt.

Hållbara lösningar är viktiga och det sker genom en genomtänkt samhällsplanering. Utgångspunkten är en hälsosam och säker bebyggelsemiljö, liksom en långsiktigt hållbar energihushållning och infrastruktur. Estetiskt tilltalande boendemiljöer är också mycket viktiga. Byggnader, infrastruktur och grönsstruktur behöver noggrant anpassas till varandra för att skapa ett samhälle som fungerar även långt in i framtiden.

Allt fler människor bor i tätorter och många har alltmer stillasittande arbeten. Detta ställer särskilda krav på den fysiska planeringen så att man möjliggör aktiva transporter som att cykla eller gå vilket också är ett sätt att minska transportsektorns energiförbrukning.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska verka för att den bebyggda miljön ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö för alla. Byggnader, anläggningar och grönytor ska lokaliseras och utformas så att långsiktigt god hushållning med mark, vatten och energi främjas. Buller och luftföroreningar hålls med god marginal under gällande riktvärden.

Enköpings kommun ska även ta tillvara och utveckla natur- och kulturvärden som del av den närmiljö som ger livskvalitet och möjligheter till en upplevelserik och estetiskt stimulerande vardag och fritid.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en lokalt och globalt god miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Agnes Olsson, Robinsonskolan

Ett rikt växt- och djurliv

Det är utvecklingsprocesserna av livet på jorden som ligger bakom det vi kallar den biologiska mångfalden. Den biologiska mångfalden i ett landskap är också resultatet av lokala naturgivna förutsättningar men är även intimt förknippat med den kulturhistoria som ligger i tidigare och nuvarande markanvändning. Men idag minskar många växt- och djurarter både i antal individer och i antal populationer eftersom deras naturliga livsmiljöer är hotade.

Vi har visserligen de senaste åren kunnat se en positiv trend i arbetet med biologisk mångfald. Men för att nå målet måste det till åtgärder inom miljömålen för odlingslandskap, skogar, våtmarker, sjöar och vattendrag. Dessutom måste åtgärderna för hotade arter, naturreservat och Natura 2000-områden fortsätta i minst samma omfattning som idag. Även inom jordbruk, skogsbruk, fiske och samhällsplanering måste man ta ökad hänsyn för biologisk mångfald.

●●● LOKALT MILJÖMÅL

Enköpings kommun ska arbeta för att den biologiska mångfalden bevaras och ökar i vissa områden. Kommunen ska även verka för att mark- och vattenområden med särskilt höga naturvärden liksom ekologiskt känsliga områden undantas från exploatering.

Naturresurser såväl de ändliga om de förnyelsebara ska nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt så att den biologiska mångfalden säkras.

● NATIONELLT MILJÖMÅL

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Enköping har målat miljön

2008 utlyste Enköpings kommun teckningstävlingen "Enköping målar miljön". Tävligen vände sig till alla skolbarn i grundskolan och uppdraget var att illustrera kommunens lokala miljömål. Nedan visas övriga vinnade bidrag i teckningstävlingen. Ett stort tack riktas till alla barn och ungdomar för fantastiskt fina bidrag.

SKYDDANDE OZONSKIKT
AV MARIA WALLÉN, FJÄRDHUNDRASKOLAN

FRAMSIDA - HANDLINGSPLAN FÖR EN
BÄTTRE MILJÖ
AV MIMMI ERIKSSON,
VÄSTERLEDSSKOLAN

SÄKER STRÅLMILJÖ
AV LINA SKÖLD, KORSÄNGSSKOLAN

OMSLAGSBILD ENABYGDENS MILJÖMÅL
AV OLLE HANSEN, MUNKSUNDSSKOLAN

Besöksadress: Kungsgatan 42 • Postadress: 745 80 Enköping
Telefon: 0171 - 62 50 00 • www.enkoping.se